Public Disclosure Authorized

Public Disclosure Authorized

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

គម្រោងពិពិធកម្មវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា (CASDP)
ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ESMF)

រៀបចំដោយៈ
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

រាជធានីភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា
ថ្ងៃទី ២៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៨

តារាងមាតិកា

បញ្ជីពាក្យកាត់ 1
សេចក្តីសង្ខេប 4
1.0 សេចក្តីណែនាំអំពីក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម 7
1.1 គោលបំណងនៃក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម 7
2.0 គម្រោងពិពិធកម្មវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា 7
2.1 គោលបំណងនៃការរៀបចំគម្រោង 7
2.2 ការរៀបចំគម្រោង និងសមាសភាគ ដែលត្រូវបានស្នើឡើង 7
2.3 អ្នកទទួលផលគម្រោង និងទីតាំងគម្រោង 10
3.0 ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ គតិយុត្ត និងរដ្ឋបាល 11

3. 1 ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធ 11
3.2 គោលនយោបាយស្តីពីការការពារផលប៉ះពាល់របស់ធនាគារពិភពលោក ដែលត្រូវយកមកអនុវត្ត 13
3.3 ការវិភាគគម្លាត 18
3.4 ការអនុវត្តល្អ ផ្នែកកសិកម្ម (GAP) 21
4.0 ផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតឡើង និងវិធានការសម្រាលផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ 22
4.1 ផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ដែលអាចកើតមានឡើង 23
4.2 ផលប៉ះពាល់សង្គម ដែលអាចកើតមានឡើង 30
5.0 នីតិវិធីសម្រាប់ពិនិត្យបឋម ពិនិត្យឡើងវិញ ផ្តល់ការអនុញ្ញាត និងអនុវត្តឧបករណ៍ការពារផលប៉ះពាល់សម្រាប់អនុគម្រោង 35
6.0 ការរៀបចំការអនុវត្ត 44
6.1. ការទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្ត ESMF 44
6.2 ការរៀបចំរបាយការណ៍ 48
7.0 ការកសាងសមត្ថភាព និងការបណ្តុះបណ្តាល 48
7.1 ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពស្ថាប័ន 48
7.2 ការបណ្តុះបណ្តាល 48
8.0 ថវិកាសម្រាប់អនុវត្ត ESMF 49
9.0 យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសាទុក្ខ (GRM) 50
10.0 កិច្ចពិគ្រោះយោបល់ និងបង្ហាញព័ត៌មានអំពី ESMF 53
ឧបសម្ព័ន្ធទី ១៖ ការវិភាគគម្លាតរវាងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងគោលនយបាយរបស់ធនាគារពិភពលោក 54
ឧបសម្ព័ន្ធ ២.១៖ បញ្ជីសកម្មភាព ដែលពុំបានបំពេញតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសមស្រប 59
ឧបសម្ព័ន្ធ ២.២៖ បញ្ជីត្រួតពិនិត្យបឋមលើបរិស្ថាន និងសង្គមសម្រាប់អនុគម្រោង 61
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣៖ ការរៀបចំ EMP ឬ ESMP 72
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤៖ ក្រមប្រតិបត្តិបរិស្ថាន (ECOPs) សម្រាប់ការងារសាងសង់ ឬការវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ខ្នាតតូច 83
ឧបសម្ព័ន្ធ ៥៖ ឧទាហរណ៍អំពីសេចក្តីពិពណ៌នាបរិស្ថាន សម្រាប់គម្រោង/អនុគម្រោងប្រភេទ B 89
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៧៖ លក្ខខណ្ឌការងារសម្រាប់ទីប្រឹក្សាគ្រប់គ្រងការការពារផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងទីប្រឹក្សាគ្រប់គ្រងការការពារផលប៉ះពាល់សង្គម 104
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៨៖ ផែនការគ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃ 108
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៩៖ ការគ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃចម្រុះ 111
ឧបសម្ព័ន្ធទី ១០៖ ទម្រង់សម្រាប់ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ភាពត្រឹមត្រូវ នៃសហគ្រាសកសិកម្ម និងសហគ្រាសដែលមានស្រាប់ ដែលត្រូវទទួលបានហិរញ្ញប្បទានក្រោមសមាសភាគរង ១.២ 115
ឧបសម្ព័ន្ធទី ១១៖ បញ្ជីវត្តមានអ្នកចូលរួមក្នុងកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ស្តីពី ESMF កាលពីថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៨ 119

បញ្ជីពាក្យកាត់

AVCF	Agriculture Value Chain Facility	កម្មវិធីសង្វាក់តម្លៃកសិកម្ម
BPl	Business Plan	ផែនការធុរកិច្ច
BPr	Business Proposal	សំណើធុរកិច្ច
CASDP	Cambodia Agricultural Sector Diversification Project	គម្រោងពិពិធកម្មវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា
CSC	Consultation Supervision Consultant	ទីប្រឹក្សាគ្រប់គ្រងការពិគ្រោះយោបល់
DP	Development Plan	ផែនការអភិវឌ្ឍន៍
DUC	Dam Under Construction	ទំនប់ដែលកំពុងសាងសង់
E&S	Environmental and Social	បរិស្ថាន និងសង្គម
EA	Environment Assessment	ការវាយតម្លៃបរិស្ថាន
ECOPs	Environmental Code of Practices	ក្រមអនុវត្តបរិស្ថាន
EHS	Environmental Health and Safety	សុខភាព និងសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន
EIA	Environmental Impact Assessment	ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន
EMA	External Monitoring Agency	ទីភ្នាក់ងារពិនិត្យតាមដានខាងក្រៅ
EMC	Environmental Management Consultant	ទីប្រឹក្សាគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន
EMDP	Ethnic Minority Development Plan	ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជនជាតិភាគតិច
EMF	Environmental Management Framework	ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន
EMP	Environmental Management Plan	ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន
EPC	Environmental Protection Commitment	ការប្តេជ្ញាការពារបរិស្ថាន
ESIA	Environmental and Social Impact Assessment	ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាក់បរិស្ថាន និងសង្គម
ESMF	Environmental and Social Management Framework	ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម
ESMP	Environment and Social Management Plan	ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម
ESMP	Environmental and Social Management Plan	ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម
ESU	Environmental and Social Unit	អង្គភាពបរិស្ថាន និងសង្គម
EU	Environmental Unit	អង្គភាពបរិស្ថាន
FAO	Food and Agriculture Organization	អង្គការស្បៀង និងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ
FFS	Famer Field School	សាលារៀនស្រែកសិករ
FSs	Feasibility Studies	ការសិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាព
FT-PRR	Famer Training on Pesticide Risk Reduction	ការបណ្តុះបណ្តាលកសិករស្តីពីការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការប្រើថ្នាំកសិកម្ម
GAP	Good Agricultural Practices	ការអនុវត្តល្អផ្នែកកសិកម្ម
GDA	General Department of Agriculture	អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម
GDP	Good Domestic Product	ផលិតផលសរុបក្នុងស្រុក
GDR	General Department of Resettlement	អគ្គនាយកដ្ឋានដោះស្រាយផលប៉ះពាល់
GHG	Greenhouse Gasses	ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
GNI	Gross National Income	ចំណូលសរុបរបស់ជាតិ
GRM	Grievance Redress Mechanism	យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ
ICM	Integrated Crop Management	ការគ្រប់គ្រងដំណាំចម្រុះ
ICR	Implementation Completion and Result Report	របាយការណ៍ស្តីពីការបញ្ចប់ និងលទ្ធផលនៃការអនុវត្ត

IEE	Initial Environmental Examination	ការពិនិត្យបរិស្ថានបឋម
IEIA	Initial Environmental Impact Assessment	ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានបឋម
IPDP	Indigenous People Development Plan	ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជនជាតិដើមភាគតិច
IPM	Integrated Pest Management	ការគ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃចម្រុះ
IPM	Irrigated Pest Management	ការគ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃចម្រុះ
IRC	Inter-Ministry Resettlement Committee	គណៈកម្មាធិការ អន្តរក្រសួងដោះស្រាយផលប៉ះពាល់
LACP	Lao Agriculture Commercialization Project	គម្រោងពាណិជ្ជភាវូបនីយកម្ម កសិកម្មឡាវ
MAFF	Ministry of Agricultural Forestry and Fishery	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
MOC	Ministry of Commerce	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
MoE	Ministry of Environment	ក្រសួងបរិស្ថាន
MoIH	Ministry of Industry and Handicraft	ក្រសួងកសិកម្ម និងសិប្បកម្ម
MOWA	Ministry of Women Affairs	ក្រសួងកិច្ចការនារី
MOWRAM	Ministry of Water Resources and Meteorology	ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម
MRD	Ministry of Rural Development	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
MSDS	Material Safety Data Sheets	តារាងទិន្នន័យសុវត្ថិភាព
MSF	Micro Finance Institution/Bank	គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុធនាគារ/
MTR	Midterm Term Review	ការពិនិត្យឡើងវិញពាក់កណ្ដាលអាណត្តិ
NGO	Non-Government Organization	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
NSDP	National Strategy Development Plan	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ
NTFP	Non-Timber Forest Products	ទិន្នផលអនុផលព្រៃឈើ
ODA	Official Development Assistance	ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការ
OP	Operation Policies	គោលនយោបាយប្រតិបត្តិ
PAD	Project Appraisal Documentation	ឯកសារវាយតម្លៃគម្រោង
PAH	Project Affected Household	គ្រួសារដែលរង ផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង
PAP	Project Affected People	ជនដែលរង ផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង
PAPs	Project Affective Persons	ជនដែលរងផលប៉ះពាល់ ដោយសារគម្រោង
PASO	Provincial Agriculture and Forestry Offices	មន្ទីរកសិកម្ម និងរុក្ខាប្រមាញ់
PCO	Project Coordination Office	ការិយាល័យសម្របសម្រួលគម្រោង
PCR	Physical Cultural Resource	សារធាតុធនធានវប្បធម៌រូបវន្ត
PIM	Project Implementation Manual	សៀវភៅណែនាំស្ដីពីការអនុវត្តគម្រោង
PMP	Pesticide Management Plan	ផែនការគ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃ
PMU	Project Management Unit	អង្គភាពគ្រប់គ្រងគម្រោង
POM	Project Operation Manual	សៀវភៅណែនាំស្ដីពីប្រតិបត្តិការគម្រោង
POs	Project Operation	ប្រតិបត្តិការគម្រោង
PRSC	Provincial Resettlement Sub-Committee Working Group	ក្រុមការងារ អនុគណៈកម្មាធិការដោះស្រាយ ផលប៉ះពាល់នៅថ្នាក់ខេត្ត
RDB	Rural Development Bank	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
REA	Regional Environmental Assessment	ការវាយតម្លៃបរិស្ថានថ្នាក់តំបន់

RGC	Royal Government of Cambodia	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
RP	Resettlement Plan	ផែនការដោះស្រាយផលប៉ះពាល់តាំង/ទីលំនៅ
RPF	Resettlement Policy Framework	ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ ដោះស្រាយផលប៉ះពាល់តាំងទីលំនៅ/
SARD	Sustainable Agriculture and Rural Development	ការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម និងជនបទប្រកបដោយចីរភាព
SEO	Safety and Environment Officer	មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសុវត្ថិភាព និងបរិស្ថាន
SMAs	Small and Medium Agri-Business	សហគ្រាសកសិកម្មខ្នាតតូច និងខ្នាតមធ្យម
TA	Technical Assistance	ជំនួយបច្ចេកទេស
TNA	Training Need Assessment	ការវាយតម្លៃតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាល
TOR	Term of Reference	លក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិ
TWGAW	Technical Working Group on Agriculture and Water	ក្រុមការងារបច្ចេកទេសកសិកម្ម និងទឹក
WB	World Bank	ធនាគារពិភពលោក
WTO	World Trade Organization	អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក

សេចក្តីសង្ខេប

1. ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ដែលហៅថា ESMF) នេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយក្រុមការងាររៀបចំគម្រោងនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយមានជាតុចូលពីក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម។ អ្នកនិពន្ធសូមសម្តែងនូវសេចក្តីថ្លែងអំណរគុណចំពោះក្រុមការងារ (tasks team) របស់ធនាគារពិភពលោក ដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រ និងការណែនាំ។

2. ESMF នេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងជាផ្នែកមួយនៃគម្រោងពិពិធកម្មវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា (ដែលហៅកាត់ថា CASDP) ដែលត្រូវទទួលបានហិរញ្ញប្បទានពីក្រុមធនាគារពិភពលោកតាមរយៈហិរញ្ញប្បទានកម្ចីពីសមាគមអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (IDA) និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ក្របខ័ណ្ឌនេះត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីធានាយ៉ាងណាឱ្យគម្រោងដែលទទួលបានហិរញ្ញប្បទានពីធនាគារមិនបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើបរិស្ថាន និងសង្គម ក្នុងអំឡុង ពេលអនុវត្ត និងក្រោយពេលអនុវត្តគម្រោង។ ទីតាំងគម្រោង រួមមាន ខេត្តនៅតំបន់ជនបទផង និងនៅតំបន់ប្រជុំជនផង។ ទីតាំងគម្រោងដែលលើកស្នើដំបូង រួមមាន ខេត្តបាត់ដំបង មណ្ឌលគិរី ស្ទឹងត្រែង រតនគិរី ព្រះវិហារ សៀមរាប ត្បូងឃ្មុំ ក្រចេះ កំពង់ចាម កណ្តាល កំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង និងភ្នំពេញ។

3. ឯកសារណែនាំនេះ មានគោលបំណង (១) រៀបរាប់ពីសារតៈរបស់គម្រោង, (២) សនិទានភាពនៃក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម, គោលបំណង និងវិសាលភាពនៃក្របខ័ណ្ឌនេះ, (៣) អភិក្រម និងវិធីសាស្ត្រដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់រៀបចំ ESMF និង (៤) រចនាសម្ព័ន្ធនៃក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ESMF)។ ឯកសារណែនាំនេះ មានគោលបំណងផ្តល់ការណែនាំអំពីការអនុវត្តការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានបឋម (IEIA), ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានពេញលេញ (EIA), និងផ្តល់ការណែនាំ និងបញ្ជីត្រួតពិនិត្យតទូទៅ។ ក្រសួងបរិស្ថាន ទទួលបន្ទុកពិនិត្យលើរបាយការណ៍នៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ការតាមដានបន្តដែលចាំបាច់ត្រូវមាន និងការពិនិត្យតាមដាន។ ESMF នេះក៏មានគោលបំណងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃការអនុវត្តកសិកម្មតាមបែបប្រពៃណី (តាមរយៈការជំរុញឱ្យមានការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃបែបចម្រុះ (IPM) និងការអនុវត្តល្អផ្នែកកសិកម្ម (GAP) និងការសាកល្បងគំរូកសិកម្មដែលល្អសម្រាប់បរិស្ថាន បន្ថែមទៀត។

4. ក្រៅពីផលជះវិជ្ជមានធំៗទាំងនេះ គម្រោងនេះក៏មានគោលបំណងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានផងដែរ។ ការវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ដែលអាចកើតមានឡើង ត្រូវបានធ្វើឡើង តាមរយៈការចុះដល់ទីតាំងផ្ទាល់ ការពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងអ្នកទទួលផល និងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដែលមានស្រាប់ពីប្រភពមួយចំនួន។ បញ្ហា និងការព្រួយបារម្ភផ្នែកបរិស្ថាន អាចកើតមាន ដែលត្រូវបានកំណត់ រួមមាន៖ (i) ផលប៉ះពាល់មកលើបរិស្ថាន ដែលបង្កឡើងដោយសកម្មភាពកសិកម្ម, (ii) ការងារហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, និង (iii) ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹងចេញពីសកម្មភាពកែច្នៃរបស់សហគ្រាសកសិកម្ម។

5. របាយការណ៍ពិនិត្យលើគម្រោង/អនុគម្រោង នឹងកំណត់ពីគោលនយោបាយស្តីពីការការពារផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ធនាគារពិភពលោក ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះគម្រោងនេះ ក៏ដូចជាកំណត់ពីពេល និងរបៀបដែលត្រូវអនុវត្ត ឬមិនត្រូវអនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពីការពារផលប៉ះពាល់របស់ធនាគារទាំងនេះ។ គម្រោងនេះត្រូវអនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពីការការពារផលប៉ះពាល់ចំនួនប្រាំ។ គោលនយោបាយស្តីពីការវាយតម្លៃបរិស្ថាន (OP/BP 4.01), ការគ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃ (OP/BP 4.09), ធនធានវប្បធម៌រូបវន្ត (OP/BP 4.11), សុវត្ថិភាពទំនប់ (OP/BP 4.37), និងគោលនយោបាយ ពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ចំនួនមួយសម្រាប់គម្រោងនៅក្នុងផ្លូវទឹកអន្តរជាតិ (OP/BP 7.50)។ គោលនយោបាយស្តីពីការការពារផលប៉ះពាល់ទាំងនេះត្រូវយកមកអនុវត្ត ដោយសារតែគេរំពឹងថា នឹងមានផលប៉ះពាល់ទ្រង់ទ្រាយតូចដែលពុំអាចប្តូរត្រលប់មកស្ថានភាពដើមវិញបាន កើតចេញពី (i) ជំនួយបច្ចេកទេស និងការងារសាងសង់ ដូចជា ការវិនិយោគលើប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ, ការសាងសង់ផ្លូវភ្ជាប់ពីកសិដ្ឋានទៅ ទីផ្សារ, ការប្រើប្រាស់គ្រឿងយន្តកសិកម្ម, សេវាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង (ii) ការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ឬសារធាតុគីមី

ដើម្បីបង្កើនផលិតកម្ម។

6. បច្ចុប្បន្ននេះ ហានិភ័យសង្គម សម្រាប់គម្រោងនេះ ត្រូវបានដាក់ចំណាត់ថ្នាក់ថាមានកម្រិតមធ្យម។ គេរំពឹងថា ផលប៉ះពាល់សង្គមអាចនឹងកើតមានឡើង ក្នុងកម្រិត និងវិសាលភាពខុសៗគ្នាចេញពីការអនុវត្តអនុគម្រោង អាស្រ័យទៅតាមវិសាលភាព និងទីតាំងរបស់អនុគម្រោងទាំងនោះដែលពុំទាន់ត្រូវបានកំណត់លម្អិតនៅឡើយ។ ផ្អែកតាមការពិភាក្សាបឋមជាមួយអ្នកទទួលផលសក្តានុពល ពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគ ដែលអាចធ្វើឡើងដោយគម្រោងនេះ គម្រោងនេះទំនងជានាំឱ្យមានការអនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពីការការពារផលប៉ះពាល់សង្គមរបស់ធនាគារពិភពលោកចំនួនពីរ៖ គោលនយោបាយស្តីពីជនជាតិដើមភាគតិច (OP/BP 4.10) និងការតាំងទីលំនៅដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត (OP/BP 4.12) និងគោលនយោបាយស្តីពីការការពារផលប៉ះពាល់បរិស្ថានចំនួនប្រាំពីរ ដូចជា៖ គោលនយោបាយស្តីពីការវាយតម្លៃបរិស្ថាន (OP/BP 4.01), ដែនជម្រកធម្មជាតិ (OP/BP 4.04), ព្រៃឈើ (OP/BP 4.36), ការគ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃ (OP 4.09), ធនធានវប្បធម៌រូបវន្ត (OP/BP 4.11), សុវត្ថិភាពទំនប់ (OP/BP 4.37), និងគម្រោងលើផ្លូវទឹកអន្តរជាតិ (OP/BP 7.50)។

7. នីតិវិធីសម្រាប់ពិនិត្យបឋម ពិនិត្យឡើងវិញ ផ្តល់ការឯកភាព និងអនុវត្តលិខិតុបករណ៍ការពារផលប៉ះពាល់ក្នុងអនុគម្រោង មានគោលបំណងធានាយ៉ាងណាឱ្យមានការឆ្លើយតប ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ចំពោះការព្រួយបារម្ភផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម តាមរយៈការរៀបចំស្ថាប័ន និងនីតិវិធីដែលគម្រោងត្រូវប្រើប្រាស់ ដើម្បីគ្រប់គ្រងចាត់ចែងការកំណត់ ការរៀបចំ ការអនុម័ត និងការអនុវត្តអនុគម្រោង។ នីតិវិធីក្នុង ESMF ត្រូវបានភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងយ៉ាងជាក់ច្បាស់ជាមួយនឹងវដ្តអនុគម្រោង ដែលត្រូវបានកំណត់ សម្រាប់គម្រោងនេះ ហើយដែលគេអាចបញ្ចូលទៅក្នុង *សៀវភៅណែនាំស្តីពីប្រតិបត្តិការគម្រោង ឬសៀវភៅណែនាំស្តីពីការអនុវត្តគម្រោង*។

8. ការរៀបចំអនុគម្រោងក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តគម្រោង ធ្វើឡើងដោយប្រើប្រាស់ជំហានចំនួនបួនសំខាន់ៗ ដូចជា៖ ជំហានទី ១៖ ការពិនិត្យលើវិធានការ ការពារផលប៉ះពាល់ និងការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់, ជំហានទី ២៖ ការរៀបចំឯកសារស្តីពីការការពារផលប៉ះពាល់ តាមការតម្រូវ រួមនឹងការរៀបចំវិធានការសម្រាលផលប៉ះពាល់ និងការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈ, ជំហានទី ៣៖ ការឯកភាពលើវិធានការការពារផលប៉ះពាល់ និងការបង្ហាញព័ត៌មាន និងជំហានទី ៤៖ ការពិនិត្យតាមដាន និងការរៀបចំរបាយការណ៍។ ការពិនិត្យបឋមលើការការពារផលប៉ះពាល់មានពីរជំហាន ការពិនិត្យលើការបំពេញតាមលក្ខណៈសម្បត្តិសមស្រប និងការពិនិត្យបច្ចេកទេស ដើម្បីវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានឡើង គោលនយោបាយដែលត្រូវអនុវត្ត និងលិខិតុបករណ៍ដែលត្រូវរៀបចំ។

9. ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យសង្គម និងបរិស្ថាន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សហការជាមួយនឹងក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម និងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ បានរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយស្តីពីការដោះស្រាយផលប៉ះពាល់/ការតាំងទីលំនៅ ក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច ផ្អែកតាមការវាយតម្លៃបឋមលើសង្គម និងក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម។ លើសពីនេះ មន្ត្រីបង្គោលទទួលបន្ទុកការពារផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ត្រូវបានតែងតាំងដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម និងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ សម្រាប់ការរៀបចំ និងការអនុវត្តគម្រោង។ ការអនុវត្តការការពារផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ត្រូវធ្វើ ទៅតាមការរៀបចំការអនុវត្តគម្រោង ពោលគឺត្រូវអនុវត្តទៅតាម "ប្រព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាល" ក្រោមការណែនាំ/ដឹកនាំរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រួមនឹងអង្គភាព ឬស្ថាប័នដែលស្ថិតក្រោមចំណុះក្រសួងនេះ។ ការណែនាំស្តីពីការការពារផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថាន នឹងត្រូវផ្តល់ដោយគណៈកម្មាធិការដឹកនាំគម្រោងនៅកម្រិតខ្ពស់ ដែលមានក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាប្រធាន។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ គឺជាទីភ្នាក់ងារអនុវត្តចម្បង ដោយសហការជាមួយនឹងក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម និងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងមន្ទីរក្រោមចំណុះក្រសួងទាំងពីរ ដែលបំពេញតួនាទីជា "អ្នកសហការអនុវត្ត" គម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមួយចំនួន។ នៅថ្នាក់ជាតិ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្តជារួម និងលើ ប្រសិទ្ធភាព ការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងការគ្រប់គ្រង

ការការពារផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមផងដែរ។

10. សៀវភៅណែនាំស្តីពីការប្រតិបត្តិការគម្រោង (POM) មានផ្នែកអំពីបញ្ហា/នីតិវិធីបរិស្ថាន ការដោះស្រាយផលប៉ះពាល់/ការតាំងទីលំនៅ និងការផ្តល់សំណង និងផែនការជនជាតិភាគតិច។ ផ្នែកទាំងនេះនឹងផ្សារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយៈ (i) ការពិនិត្យបឋមលើអនុគម្រោង, (ii) វិធានការសម្រាលផលប៉ះពាល់សមស្រប និង/ ECOP, (iii) ទម្រង់ការពារផលប៉ះពាល់ ដែលបានធ្វើតេស្តបញ្ជាក់ជាមុនសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅកម្រិតអនុគម្រោង, (iv) ការរៀបចំឧបករណ៍/ការណែនាំបន្ថែម, (v) ព័ត៌មានលម្អិតអំពីរបៀបពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃលើការការពារផលប៉ះពាល់ និង (vi) និយមន័យ និងតួនាទីនៃការធ្វើសវនកម្មពីភាគីទី ៣។

11. លើសពីនេះ គម្រោងនេះ បានបង្កើតគណៈកម្មាធិការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន (ខេត្ត ស្រុក និងឃុំ) ដែលត្រូវដឹកនាំដោយអភិបាលខេត្ត ឬអភិបាលខេត្តរង អភិបាលស្រុក និងមេឃុំ។ នៅថ្នាក់ឃុំ សមាជិកនៃយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ ត្រូវមានសមាសភាពជាតំណាងពីគ្រួសារដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង ដែលត្រូវជ្រើសរើសចេញពីក្នុងចំណោមជនដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង។ ក្នុងករណីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច នឹងមានការបង្កើតគណៈកម្មាធិការនៅថ្នាក់ឃុំ ដោយត្រូវឆ្លងកាត់ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ដោយសេរីជាមុន ផ្អែកតាមព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងមានការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តដែលមានលក្ខណៈពិសេស សម្រាប់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចនីមួយៗ ព្រមទាំងកំណត់ពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ដើម្បីឱ្យមានតុល្យភាពយេនឌ័រ និងតុល្យភាពអន្តរជំនាន់។

1.0 សេចក្តីណែនាំអំពីក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

1. ឯកសារនេះ គឺជាក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ESMF) សម្រាប់គម្រោងពិពិធកម្មវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា (CASDP) ដែលត្រូវស្នើឡើង និងរៀបចំ តាមរយៈការសហការរវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម និងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដើម្បីអាចទទួលបានហិរញ្ញប្បទានពីធនាគារពិភពលោក។

1.1 គោលបំណងនៃក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

2. ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ESMF) មានគោលបំណងធានាយ៉ាងណាឱ្យមានការពិនិត្យបឋមលើសកម្មភាពនៃគម្រោង CASDP ដើម្បីកំណត់ពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានមកលើសង្គម និងបរិស្ថាន និងមានការពិចារណាពីវិធានការសម្រាលផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ ក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តសកម្មភាព។ និយាយម្យ៉ាងទៀត ក្របខ័ណ្ឌ ESMF ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីធានាថា ការវិនិយោគរបស់គម្រោង CASDP ពុំបង្កើតឱ្យមាន ឬនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានគួរឱ្យកត់សម្គាល់លើជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋាន និងបរិស្ថាន និងមានការកំណត់បញ្ចៀស ឬយ៉ាងហោចណាស់កាត់បន្ថយឱ្យនៅតិចជាអប្បបរមានូវផលប៉ះពាល់ ដែលអាចកើតមានឡើង។ ជាពិសេសក្របខ័ណ្ឌ ESMF មានគោលបំណងដាក់ចេញនូវដំណើរការពិនិត្យ និងគោលការណ៍ណែនាំបរិស្ថាន និងសង្គម ក្នុងគោលបំណង៖

- (ក) បង្ការ និង/ឬសម្រាលផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ដែលអាចកើតឡើង ដោយសារសកម្មភាព ដែលត្រូវបានលើកស្នើឡើងទាំងនេះ
- (ខ) ធានានិរន្តរភាពបរិស្ថានរយៈពេលវែងនៃអត្ថប្រយោជន៍ ដែលបានពីសកម្មភាព ដែលស្នើឡើង តាមរយៈការធានាមូលដ្ឋានធនធានធម្មជាតិ ដែលសកម្មភាពទាំងនេះពឹងអាស្រ័យលើ និង
- (គ) សម្របសម្រួលបែបផ្តួចផ្តើមជាមុននូវសកម្មភាពទាំងឡាយណា ដែលគេរំពឹងថានឹងនាំឱ្យមានបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការប្រើប្រាស់ និងកែលម្អការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ដែលនាំឱ្យមានស្ថិរភាព និង/ឬការកែលម្អគុណភាពបរិស្ថាននៅមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងសុខុមាលភាពរបស់មនុស្ស។

2.0 គម្រោងពិពិធកម្មវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា

2.1 គោលបំណងនៃការរៀបចំគម្រោង

3. គោលបំណងនៃការរៀបចំគម្រោង ដែលត្រូវបានស្នើឡើងនេះ គឺដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការអភិវឌ្ឍសង្វាក់តម្លៃផលិតផលវិស័យកសិកម្ម ដែលមានលក្ខណៈពិពិធកម្ម នៅតាមទីតាំងភូមិសាស្ត្រមួយចំនួននៅកម្ពុជា និងផ្តល់ការឆ្លើយតបជាបន្ទាន់ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ក្នុងករណីដែលមានវិបត្តិ ឬស្ថានភាពអាសន្ន ដែលបំពេញទៅតាមលក្ខណៈសមស្រប ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រពីគម្រោងនេះ។ ការវាស់វែងការសម្រេចគោលបំណងនៃការអភិវឌ្ឍគម្រោង នឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយប្រើប្រាស់សូចនាករខាងក្រោម៖ (ក) ការកើនឡើងនូវតម្លៃលក់សរុបនៅកម្រិតកសិដ្ឋានដែលទទួលផល (ភាគរយ), (ខ) ការបង្កើនតម្លៃនៃការលក់សរុបរបស់សហគ្រាសកសិកម្ម ដែលទទួលផលពីគម្រោង (ភាគរយ), (គ) ភាគរយផលិតផលមិនមែនស្រូវអង្ករនៃបរិមាណផលិតកម្មសរុប ក្នុងតំបន់គោលដៅរបស់គម្រោង។

2.2 ការរៀបចំគម្រោង និងសមាសភាគ ដែលត្រូវបានស្នើឡើង

4. **ពិពណ៌នាអំពីគម្រោង៖** គម្រោង CASDP មានបួនសមាសភាគ ដូចតទៅ៖ (ក) ការផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យមានការធ្វើពិពិធកម្មកសិកម្ម, (ខ) ការលើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានកសិកម្ម និងការគ្រប់គ្រងការត្រួតពិនិត្យគុណភាព, (គ) ការគ្រប់គ្រងគម្រោង និងការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ និង (ឃ) ការឆ្លើយតបចំពោះស្ថានភាពអាសន្ន ជាយថាហេតុ។

5. គម្រោងដែលត្រូវបានស្នើឡើងនេះ ត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីបង្កើនឱកាសទីផ្សារ

និងការធ្វើពិពិធកម្មកសិកម្ម ដោយប្រើប្រាស់អភិក្រមបែបបរិយាបន្ន ដោយអ្នកទទួលផលជាអ្នកដឹកនាំ។ គម្រោងនេះបែងចែកជាបីសមាសភាគ បូករួមនឹងសមាសភាគទី ៤ ដែលពុំមានការវិភាជន៍ធនធានទុក សម្រាប់ករណីដែលមានវិបត្តិ ឬស្ថានភាពអាសន្ន ដែលបំពេញទៅតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសមស្រប ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រពីគម្រោង។ សមាសភាគទី ១ គឺជាផ្នែកដ៏ធំនៃការវិនិយោគទាំងនេះ ហើយគឺជាសមាសភាគដែលអនុវត្តជាម៉ូឌុល និងអាចពង្រីក និងកែសម្រួលឱ្យស្របទៅតាមទីតាំងភូមិសាស្ត្រ និងផលិតផល/សង្វាក់តម្លៃ។ សមាសភាគទី ២ ផ្តោតលើការពង្រឹងស្ថាប័ន និងបង្កើនផលជះរយៈពេលវែងនៃការវិនិយោគ ដែលធ្វើឡើងក្នុងសមាសភាគទី ១ ក្នុងរយៈពេលមធ្យម និងរយៈពេលវែង ដោយធានានូវនិរន្តរភាព និងការពង្រីកអត្ថប្រយោជន៍ទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។

6. ការប្រមូលព័ត៌មានអំពីការគាំទ្រសង្វាក់តម្លៃ រួមនឹងជំនួយបច្ចេកទេស ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រោមសមាសភាគទី ១ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើទំនាក់ទំនងដ៏ជិតស្និទ្ធរវាងការគាំទ្រផ្ទាល់ដល់កសិករ ក្រុមអ្នកផលិត និងអាជីវកម្មកសិកម្មខ្នាតតូច និងខ្នាតមធ្យមរបស់គម្រោង ជាមួយនឹងការវិនិយោគលើផ្លូវថ្នល់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជារាសាស្ត្រ។ រាល់ការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងអស់ នឹងត្រូវអនុវត្តជាផ្នែកមួយនៃការគាំទ្រដល់អនុគម្រោងដែលអាចបំពេញទៅតាមលក្ខណៈសម្បត្តិសមស្រប និងដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងក្រុមផលិតជាក់លាក់។

7. **សមាសភាគទី ១៖ ផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យមានការធ្វើពិពិធកម្មកសិកម្ម។** សមាសភាគទី ១ នេះនឹងប្រើប្រាស់អភិក្រមសង្វាក់តម្លៃ ដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ទៅតាមស្ថានភាពទីផ្សារ និងស្ថានភាពតម្រូវការ ដើម្បីកសាងនូវសង្វាក់តម្លៃ ដែលមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង និងមានពិពិធភាព ដែលក្នុងនោះអង្គការអ្នកផលិត (POs) និងសមាជិករបស់អង្គការទាំងនេះ អាចទទួលបានទីផ្សារក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ ដែលផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវប្រាក់ចំណេញខ្ពស់ត្រលប់មកវិញ ហើយសហគ្រាសកសិកម្មខ្នាតតូច និងខ្នាតមធ្យម អាចទទួលបានវត្ថុធាតុដើម ដែលកាន់តែមានគុណភាពជាប់ជាប្រចាំ ហើយក្នុងពេលជាមួយគ្នា បង្កើនសមត្ថភាពស្រូបយក និងសម្រេចស្តង់ដារ គុណភាព ដែលទីផ្សារត្រូវការ។ សមាសភាគនេះ ពោរពេញដោយការប្រកួតប្រជែង និងភាគច្រើនដឹកនាំ ដោយ វិស័យឯកជន ដោយរដ្ឋាភិបាលបំពេញតួនាទីជាអ្នកសម្របសម្រួល។ ប៉ុន្តែ សមាសភាគនេះក៏នឹងផ្តល់ការគាំទ្រដល់រដ្ឋាភិបាល និងតួអង្គក្នុងវិស័យសាធារណៈ ក្នុងការផ្តល់សេវាចាំបាច់នានា ដូចជា ការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ដែលភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងទីផ្សារ និងផ្តល់នូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានលក្ខណៈល្អប្រសើរជាងមុន ដូចជា ផ្លូវជនបទ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជារាសាស្ត្រ ដែលកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងមុន (higher order irrigation infrastructure) ក្នុងករណីដែលពុំមានសេវាដែលផ្តល់ដោយវិស័យឯកជន ឬប្រជាពលរដ្ឋពុំអាចទទួលសេវាដែលផ្តល់ដោយវិស័យឯកជនបាន។

8. ***សមាសភាគរង ១.១៖ ការគាំទ្រដល់ការរៀបចំ និងការអនុវត្តផែនការពិពិធកម្ម។*** សមាសភាគរងនេះ មានគោលបំណងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីគម្រោងដល់តួអង្គពាក់ព័ន្ធនានា ផ្តល់ការគាំទ្រដល់ការបង្កើតក្រុមការងារ ការកំណត់រកឱកាសអាជីវកម្ម និងនិងការបំប្លែងឱកាសទាំងនេះជាផែនការពិពិធកម្ម ដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដូចជា ការរៀបចំសំណើអាជីវកម្ម (BPr) និងផែនការអាជីវកម្ម (BPl) ដែលមានប្រសិទ្ធភាព និងធ្វើការវាយតម្លៃ និងជ្រើសរើសសំណើ និងផែនការទាំងនោះ និងចុងក្រោយពង្រឹងសមត្ថភាពក្រុមអ្នកផលិត ដែលបានជ្រើសរើស ព្រមទាំងសមាជិករបស់ក្រុមទាំងនោះ ព្រមទាំងសហគ្រាសកសិកម្មខ្នាតតូច និងខ្នាតមធ្យម។ សមាសភាគរងនេះនឹងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់៖ (ក) យុទ្ធនាការបង្កើនការយល់ដឹង និងការប្រមូលតួអង្គពាក់ព័ន្ធនានា ដើម្បីបង្កើតជាក្រុម, (ខ) ការរៀបចំ និងការវាយតម្លៃផែនការពិពិធកម្ម ដែលមានប្រសិទ្ធភាព និងសំណើអាជីវកម្ម ដែលអាចផ្តល់នូវប្រាក់ចំណេញ និង (គ) ការរៀបចំ និងការវាយតម្លៃផែនការពិពិធកម្មពេញលេញ រាប់បញ្ចូលទាំងផែនការអាជីវកម្ម សម្រាប់សំណើអាជីវកម្មដែលត្រូវបានជ្រើសរើស និង (ឃ) ការគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍផែនការអាជីវកម្ម។

9. ***សមាសភាគរង ១.២៖ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ការធ្វើពិពិធកម្មកសិកម្ម។*** ដើម្បីសម្រួលដល់ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ការវិនិយោគលើសកម្មភាពផលិតកម្ម និងជំនួយបច្ចេកទេស ក្នុងសំណើ